

רשמה א.ב.

2774

פרוטוקול מספר 24 / ג'
מישיבת הועדה לענייני פנים
שהתקיימה ביום 2, כ"א בסיון תשל"ח - 06.58 /
בשעה 09.00

- י. ריפתין - יו"ר
- ד. בר-רב-האי
- ע. דגני
- י. ישעיהו
- י. כץ
- א. עבאס
- י. רוקח
- י. שופמן

משתתפים:

- מר מליון - משרד הפנים
- מר סילברסטון - "
- מר רוזנטל - משרד המשפטים

מזמנים:

חוק שירותי הכבאות (המשך)

סדר-היום:

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ריפתין:

בישיבה הקודמת עסקנו בסעיף 3(2). היועצים המשפטיים הבטיחו להביא לנו

לא היה לנו זמן לנסח את הסעיף, ונביא את הנוסח החדש לישיבה הבאה.

מר רוזנטל:

סעיף 3(3)
=====

(קורא את הסעיף).

היו"ר י. ריפתין:

מה פירוש "סידורים"?

י. רוקח:

משמרות של כבאים, ציבורות-גומי וכו'.

ד. בר-רב-האי:

לא מצאנו לזה מלה מתאימה יותר מ"סידורים".

מר רוזנטל:

בסעיף זה החלטנו להוסיף "תוך תיאום עם הגורמים השונים", הג"א וכו', כאשר דנו בסעיף 2.

היו"ר י. ריפתין:

אני מציע לכתוב "פעולות" במקום "סידורים".

י. רוקח:

"פעולות" זהו מונח מצמצם לעומת "סידורים". כי "סידורים" כוללים "פעולות".

מר רוזנטל:

אשר לתיאום עם הג"א, כל המוסיף גורע. כי אם אומרים "תוך תיאום" וכו', הרי זה אומר שללא תיאום אי-אפשר לפעול.

ועדת הפנים - 10.6.58

מר רוזנטל:

להג'א יש מבנה-על עם הוראות משלה ושטח הפעולה שלה הוא כינוי שריפות הפורצות עקב הפצצה. ואם תגיע תקופת חירום כזאת - בלאו-הכי ישותק החוק הזה כולו והג'א תיקח את הענין כולו לטיפולו הבלעדי.

הי'ר י. ריפתין:
שאלת התיאום בין משרדי הממשלה איננה שאלה פשוטה. בחוק הכבאות הדי יעסקו גורמים שונים: משרד העבודה, המשטרה וכו'. ייתכן גם תיאום עם הצבא אפילו בימי שלום, כמו במקרה של דליקה בגבול וכו'. ח"כ ישעיהו אמר בשעתו שאם נשאיר את הנוסח כמות שהוא, נטיל על שירות הכבאות תפקידים שלא יוכלו לעמוד בהם, ותחול עליו אחריות כוללת. אם נציגי הממשלה חושבים אפוא שהתוספת בדבר התיאום אינה דרושה - לא אמוד על כך. אבל הייתי מעדיף להוסיף ענין זה.

רוזנטל:
ברוך שקיימת שאלה של תיאום עם הצבא גם בימי שלום. אבל למה לכתוב שרשות הכבאות חייבת לתאם?

מר כליין:
ברצוני להסביר את מטת העיקר (3). ראשית - שיובטחו הסידורים הדרושים למניעת דליקות בתוך יחידת הכבאות עצמה. ושנית - להבטיח שאחרים יקיימו סידורים למניעת דליקות.

וכאן אני חייב להסביר את פקודת המלאכות והתעשיות. כ-40% של כל העסקים המסוייגים בתוספת ב' לאותה פקודה איננים לקבל הסכמת המשטרה לפני שמקבלים רשיון לעסק, והמשטרה לפני שנותנת הסכמתה בודקת גם את הענין הזה של בטחון מפני דליקות. ולכן הערתו של ח"כ ישעיהו בשעתו היתה במקומה. כי היום המשטרה היא הגורם המופיע מבחינת פקודת המלאכות והתעשיות, אם כי אין לה אמצעים לקביעת תנאים, והיא רצויה להבהיר - ואינני יודע אם בחוק זה או בפקודת מלאכות ותעשיות - שלגבי סוג פסויים של עסקים מהיום והלאה הכבאות תהיה אחראית, היא תמנה את התנאים, אולי במקום המשטרה או לרעה.

בעיה נוספת היא לגבי דברים שאינם מופיעים בפקודת מלאכות ותעשיות, כמו שטחי קוצים העלולים להיות סכנה. אנו מחפשים אפשרות שרשות הכבאות תהיה רשאית לדרוש פעולות וסידורים למניעת דליקות גם במקומות כאלה. נוסף לכך, אנו רוצים להבטיח שיחידת הכבאים עצמה תדאג בתוכה-היא לסידורים שימנעו דליקות ושעל-ידם תוכל לכבות דליקות שכבר פרצו.
כל הדברים הללו צריכים למצוא את ביטויים באותה פסקה (3).

מר רוזנטל:
אשר לפקודת המלאכות והתעשיות - הדבר צריך למצוא את ביטויו באותה פקודה. כי היום המשטרה אינה יודעת אם חנות בלשהי מהווה סיכון מבחינת שריפות, היא פונה לכבאות. אך בחוק הזה ההוראה היא כללית, ואילו בפקודת המלאכות והתעשיות הפקודה היא ספציפית.

מר סילברסטון:
יש לי הצעה: במקום "לקיים" את כל הסידורים - לכתוב: "לקיים ולתאם".

י. שופמן:
אני חושב שצודק מר רוזנטל. אינני יכולים להיכנס בחוק זה לפרטים ולמשל אח"כ את ההוראות שבפקודת המלאכות והתעשיות. בחוק הכבאות אנו חייבים להסתפק במכסימום הכללה, ולבקש את משרד הפנים שידאג להמשך הדברים. בחו"ל כשמשיהו רוצה לפתוח עסק, יש ועדה הבודקת את כל סידורי הבטחון: בריאות, סידורי כבאות וכו'. בוועדה זו יושבים נציגי כל המקצועות הללו, וכל אחד בודק את הסידורים מבחינתו הוא, והרשיון הניתן הוא אחד.

י. רוקח:
דעתי היא שככל שמפרטים יותר בחוקים - נמנעות יותר אי-הבנות בצ'בור. כיום העירייה היא המוציאה רשיון לעסק, אבל היא בוחנת זאת מכל הצדדים: משטרה, בריאות וכו'. כיוון שרשות הכבאות זהה בדרך-כלל עם הרשות המקומית - אני

ועדת הסגרים - 10.6.58

7. כד-רב-האי: הסכמה שבפירוט היא שאם אתה מחסוך משהו - טוענים שזה לא בכלל בכוננה. לעומת זאת, אם אתה כותב את הדברים בצורה כללית, הנוסחה היא כללית ומחייבת הכל.

הדחלום: לגסח את סעיף 3(3) כדלקמן: "להבטיח, לתאם ולקיים את כל הסידורים הדרושים למניעת דליקות ולכיווין".

סעיף 4(4)

(קורא את הסעיף).

הי"ד י. ג. ריפתי:

הכוננה היא שאם יש למפעל גדול שינוי כבאות משלו, יתואם שירות זה עם שירות הכבאות הכללי.

הדחלום:

הי"ד י. ג. ריפתי: אבל המלים "לתאם סידורי כבאות פרטיים" עלולות להתפרש כאילו הכוננה היא לתאם בין השירותים הפרטיים בינם לבין עצמם. והכוננה היא הרי לתיאדם בין השירותים הפרטיים לבין השירות הכללי. אנו מבקשים אפוא שהניסוח של אותה כוננה שהיא משותפת לכולם יהיה יותר קולע וישאיר תום פעולה לשירותי הכבאות הפרטיים.

הדחלום:

הכוננה היא לתאם שירותי כבאות, ולא להיכנס יותר מדי לתחום הפעולה של כל שירות כבאות פרטי. אין הכוננה למשל להייב שירותי כבאות פרטי להחזיק אצלו מכונה יקרה שתשרת לא אותו אלא את המקום. ששום בן נמצא הנוסח הפורש שבסעיף.

הדחלום:

לי נראה שהמלה "לתאם" היא המתאימה ביותר.

ע. ג. ריפתי:

אם הפסקה הקודמת בוחנת לרשות הכבאות זכות לעשות את כל הסידורים למניעת דליקות באזור - האם אי-אפשר לומר בכלל על הפסקה הזאת?

7. כד-רב-האי:

גם אני שקלתי את האפשרות הזאת, והגעתי לכלל מסקנה שהפסקה (4) דרושה. סעיף 3(3) מובד על סידורים ששירות הכבאות עושה בעצמה. למשל: ברור שלמפעל גדול כמו חברת חשמל יש שירותי כבאות נרחבים משלו. לפי פסקה (4) אנו מטיילים על שירותי הכבאות הכללי לשלב בצורה כלשהי את השירות הפרטי של המפעל בסידורים הכלליים. לא תמיד יודע שירות פרטי כזה להתבטח בעצמו על בעיה רצינית, והדברים הייבנים להיות ברוצים. אשר לניסוח, אנלי מוצב לכתוב: "לתאם שירותי כבאות פרטיים לשירות הכללי ולפקח עליהם".

י. ג. ריפתי:

לדבריו של ה"כ דגני: פסקה (4) דרושה כדי לפקח על השירותים הפרטיים, ואני הייתי מבקש להוסיף עוד את המלה "לייעץ" בהצבת הסידורים.

י. ג. ריפתי:

"עצה" אתה יכול לקבל או לא לקבל, כרצונך. והיא איננה פהי"בית.

י. ג. ריפתי:

נכון, וזוהי באמת כוננת. כי אם מפעל פרטי קונה לו ציוד פרטי, השירות הכללי יכול ליעץ לו, ולהדריכו בלבד.

י. ג. ריפתי:

אני מציע לכתוב: "לפקח על סידורים במוסדות פרטיים ועל ציודם". אני מתנגד למלים "סידורי כבאות פרטיים".

ועדת הפנים - 9.6.58

מר סילברסטון:

אני מציע לכתוב: "לפקח על סידורי כבאות פרטיים ועל ציודם, ולהבטיח את תיאומם עם סידורי כבאות אחרים".

מר רוזנטל:

אפשר לכתוב: "לפקח על סידורי כבאות פרטיים ועל ציודם", או: "לתאם סידורי כבאות פרטיים עם סידורי הכבאות הכלליים ולפקח על הסידורים ועל ציודם". עכ"פ, לא הייתי מקבל את ההצעה "ולייעץ". בנוסחה הראשונה לא מוזכר אמנם ענין התיאום, אבל הוא מתפרש מהפסקה.

י. רוקח:

אני מציע להוציא את המלה "תיאום".

הינדל י. ריפתין:

אם יש למשל שני בתי-חרושת שבכל אחד מהם סידורי כבאות. אינני רואה סיבה מדוע לא תהיה מגמה מתאמת בין שני בתי-החרושת. תפקידו של שירות הכבאות מתחלק לשניים: פונקציה של פיקוח על שירות כבאות פרטי, ודאגה לכך שהשירות יהיה מספיק, ושנית - לתאם בין השירות הפרטי והשירות הכללי.

י. כץ:

סעיף 3(4) איננו מדבר על קביעת סידורי כבאות פרטיים. אני מציע אפוא שיאמר:

"לקבוע, לתאם ולפקח".

מר רוזנטל:

זוהי שאלה עקרונית אם רשות הכבאות השאית לחייב מוסד כלשהי לקיים שירותי כבאות פרטיים. אין זו שאלה של ניסוח. במקרה כזה יש אפשרות שרשויות כבאות רבות ישתחררו מאחריותן בצורה קלה: יטילו על מפעל כמו "דשנים חיימיים" לקיים שירות כבאות פרטי על חשבונם הוא. אינני רוצה לבקוט עמדה, אבל רציתי להצביע על היקף הבעיה.

א. עבאס:

דעתי היא שצריך בגוף החוק לחייב גוף פרטי שיקיים סדרי כבאות, ואין להשאיר זאת לשיקולו של המפעל הפרטי.

י. כץ:

גם כיום, לפי פקודת המלאכות והתעשיות, אין מתנים רשיון לעסק אלא לאחר שבדקו בו סדרי הכבאות המתאימים.

א. עבאס:

אבל אנו חייבים להדגיש ענין זה בחוק, גם אם הוא נאמר בפקודת המלאכות והתעשיות.

ד. בר-רב-האי:

אינני מבין מדוע נרתע מר רוזנטל מהכנסת מלה זו בחוק. לא יתואר שמפעל כלשהו לא האם ייתכן שרשות מוסמכת לא תוכל לקבוע מה הם אמצעי הבטחון מפני שריפות?

מר רוזנטל:

אם כך - צריך לכתוב בסעיף מיוחד שרשות הכבאות רשאית לקבוע זאת. אי-אפשר לו מר

בסעיף זה "חייבת לקבוע".

שנית, אם דבר זה כבר נמצא בפקודת המלאכות והתעשיות, אין צורך לחזור על כך כאן, או שצריך לכל הפחות לתאם את הנוסח בשני החוקים.

ושלישית, יש גורם בוסף המחייב את המפעל הפרטי לקיים אצלו סידורי בטחון מתאימים, והוא האינטרס של המפעל עצמו. גם חברות הביטוח אינן מבטחות מפעל שאין בו סידורים כאלה. עכ"פ, בכל מקרה הוראה כזאת אין מקומה בסעיף זה.

מר מלינו:

בפקודת מלאכות ותעשיות כבר הזכרתי שמופיעה המשטרה כגורם במניעת שריפות, בעוד שבחוק זה מדובר על רשות הכבאות. משום כך אני מציע לנסח את הסעיף כך: "לקבוע סידורי כבאות בעסקים הכלולים בתוספת ב' של פקודת המלאכות והתעשיות, ולתאם...".

התחלט: סעיף 3(4) יכלול את המלים "לקבוע", "לפקח" ו"לתאם". היועצים המשפטיים יקבעו את הנוסח המדוייק.

י. רוקח: מדוע לא לכתוב "במפעלים פרטיים" במקום "סידורי כבאות פרטיים"?

היו"ר י. ריפתין: נראה לי שח"כ רוקח צודק. המונח "פרטיים" מעורר אי-הבנה. אפשר לומר "מפעלים" או "מוסדות".

מר רוזנטל: אתה יכול לתאם סידורים של מוסדות פרטיים, אבל אינך יכול לחייבם לקבוע סידורים כאלה.

סעיף 3(5)
=====

היו"ר י. ריפתין: (קרא את הסעיף).

מר רוזנטל: סעיף זה מדבר על החובה לקבוע סידורים בין רשויות שכנות, ודבר זה עונה על השאלות שעוררו חברים בענין זה בסעיף קודם.

י. ישעיהו: מה במקרה שאין רשות כבאות שכנה? הרי כוונתנו הייתה לרשת את כל הארץ ברשויות כבאות, כדי שלא ישאר חלל ריק בין רשות לרשות.

י. רוקח: אני מבקש שוב למצוא מלה אחרת במקום "סידורים", גם בפסקה זו.

מר מלין: הייתי מציע שלא להשתמש בפסקה זו במלה "שכנות". כי הכוונה כאן איננה רק לרשויות שכנות מבחינה גיאוגרפית. אם בחיפה למשל תפרוץ דליקה, הכוונה היא לחייב את ת"א להגיש עזרה בכיבוייה.

י. רוקח: אני תומך בדברי מר מלין. אם בחזרה יש למשל שריפה, פ"ת לא תוכל לבדה להגיש את העזרה, ומדוע לא לחייב גם את ת"א לעזור?

היו"ר י. ריפתין: מדוע לא לומר "אחרות" במקום "שכנות"? "אחרות" כולל שכנות, וברור שהכוונה היא בראש ובראשונה לרשויות שכנות.

י. ישעיהו: אני מציע להשאיר את המלה "שכנות". כי הכוונה היא במיוחד לדליקות המתפשטות מתחומה של רשות אחת לתחומה של השניה, והסעיף בא לומר שכל רשות חייבת לקבוע סידורי כבאות בינה לבין הרשות השכנה כדי שלא יתעוררו סכסוכי-גבולות. לגבי הגשת עזרה בכלל יש סעיף 10 האומר שרשות כבאות רשאית להעסיק יחידת כבאים גם מחוץ לתחומה, ושר הפנים רשאי אף לחייב רשות כבאות לעזור למקומות אחרים. אם יש שריפה בת"א רשאי שר הפנים להעסיק את יחידות הכבאות של ת"א, והוא יכול לעשות זאת בתקנות. לא ייתכן לחייב בחוק את רשות הכבאות בת"א לקבוע סידורים עם אילת. לגבי מקומות שאינם שכנים צריך להשאיר את הענין לשר הפנים.

א. עבאס: אם פורצת שריפה, צריך להקל על הכיבוי ולהכניס פחות סמכויות ככל האפשר, ואין צורך להזעיק את שר הפנים בכל מקרה של שריפה. צריך לדאוג גם לרשויות שכנות וגם לכסות על מרחק.

ועדת הפנים - 0.6.58

י. כץ:
 מוטב להיות זהירים בענין זה ולא להפליג למרחקים. המדובר הרי ברשויות כבאות מקומיות ולא ברשות ארצית החייבת לדאוג לארץ כולה. ואין אנו יכולים לחייב רשות כבאות בחדרה להגיש עזרה מהירה לכל מאן דבעי. סעיף 10 מדבר על רשות לעזור, ונותנת גם סמכות לשר הפנים לחייב הגשת עזרה למקומות שאין בהם רשות כבאות. משום כן אפשר להסתפק בסעיף זה ברשויות "שכנות" בלבד.

הי"ר י. ריפתין:
 הוזכרה כאן אילת. כשביקרתם שם לאחרונה התעניינתי בסידורי הכבאות שם. צניח שבאילת המרוחקת פורצת שריפה רצינית במל. אני חושב שצריכים להיות מראש סידורים המאפשרים הגשת עזרה מהירה. ואינני רואה כדבר פובסטי שכבאים ועזרה יוטסו מהצפון באוירונים. אינני מדבר כרגע על דרך הפעלת הסידורים. אבל עצם החובה להסדיר סידורים היא הכרחית. בשום פנים אין להסתפק בחובה לקיים סידורים עם רשויות שכנות בלבד.

י. כץ:
 עי"כ אתה שולל את סעיף 10.

הי"ר י. ריפתין:
 אינני שולל שום סעיף. אני חוזר ואומר שהמדובר בסעיף 3(5) הוא על חובה לקיים סידורים ולא על דרך הפעלתם.

י. כץ:
 לא אתנגד להצעה להקים רשות כבאות ממסלית ארצית. אבל כל עוד הרשויות הן מקומיות - לא צריך להפריז.

י. ישעיהו:
 אני תמים-דעים עם הרצון המובע בדברי הי"ר. אבל לא צריך לערוב שני דברים. בסעיף זה כלולות החובות המוטלות על שירות הכבאות. רשות הכבאות חייבת לקבוע סידורים עם רשויות שכנות. יש בעיה שניה: יצירת מרכז ארצי של כיבוי שריפות. זאת שאלה לחוד, וזאת צריך לבחון בסעיף 10.

ע. דגני:
 למעשה הרי אין חילוקי-דעות עקרוניים. אני בטוח שאם תפרוץ שריפה באילת וכוחותיה לא יספיקו לכיבוייה - תסכים גם קרית-שמונה להגיש עזרה. ח"כ כץ חושש מפני התערבות יתרה בעניני הרשויות המקומיות, ואינני היגד הציע "אחרות" במקום "שכנות". לא אנו נקבע מי הן "אחרות" ומי הן "קרובות" וכיצד מבדילים ביניהן, אבל אני חושב שאנו יכולים לקבוע באופן כללי "רשויות אחרות", ולהשאיר את הפירוט לשר בתקנות.

מר רוזנטל:
 סעיף אחד נתעלם מחברי הוועדה, והוא סעיף 21(6) המדבר על התקנות. אשר ל"אחרות" או "שכנות", שני המושגים אינם מספיקים, כי אין להם ביטוי משפטי. אילו אמרנו "האחרות", היינו יודעים שהכוונה היא לכל האחרות. אבל מה זה "אחרות"?

הי"ר י. ריפתין:
 התקנות יפרשו זאת.

מר רוזנטל:
 תקנות שיפרשו מונח יהיו אולטרא-וירוס. אשר ל"קרובות" - גם ביטוי כזה אינו אומר מאומה, כי צריך יהיה לקבוע מה זה "קרוב", עד לאיזה מרחק. המונח היחיד המתקבל אפוא הוא "שכנות". שכוונתן היא: הרשויות הגובלות.

הי"ר י. ריפתין:
 האם אי-אפשר למצוא נוסחה משפטית שאיננה מדברת רק על הרשויות הגובלות?

מר רוזנטל:
 אפשר, כפי שאמרתי, לכתוב "האחרות", שאז הכוונה היא לכל הרשויות האחרות, או לומר: "רשויות הנמצאות במרחק של X ק"מ ממרכז של הרשות". אבל אני מציע להשאיר את כל זה לתקנות.

היו"ר י. ריפתין: מדוע אי-אפשר לכתוב: "רשויות אחרות, כפי שיקבע שר הפנים בתקנות" לא ייתכן לבוא בטענה ש"אין לזה ביטוי משפטי".

מר סילברסטון: לדעתי השאלה היסודית איננה הקושי או האפשרות להבחין בין "שכנות" ובין "אחרות". יש הבדל רב בין חוק המחייב מכוח עצמו לבין חובה שהשלטון יכול להטיל מכוח אותו חוק. היקף החובה המוטלת ע"י החוק מצומצם יותר מהיקף החובה של השלטון. כי החוק הוא עורר וחרש ואינו יכול לשמוע את הצדדים, והוא קובע מה שקובע ותו לא. כשנותנים סמכות לשלטון לחייב - הוא יודע מה לחייב, הוא שומע את הצדדים. החוק הזה עקבי לעקרון זה. כשהחוק בעצמו רוצה לחייב אוטומאטית ללא התערבות של השלטון, הוא אומר: לגבי רשויות שכנות. כאן החובה היא אוטומאטית. לי כשלעצמי ברור ש"שכנות" אין פירושו דוקא סמוכות. שכן הוא מי שאני יכול לקיים אתו מגע באופן טבעי. אבל אפילו היינו קובעים ש"שכנים" הם סמוכים - ההוראה המשלימה החשובה ביותר היא בסעיף 9. לפי סעיף זה יוכל השר להחליט בכל מקרה אם השכנות מספיקה או לא, והדרך והתנאים לכך הם בתקנות. אם יש אפוא גם סעיף 9 וגם סעיף 21, נוסף על החובה הסטטוטורית לגבי שכנות - נמצא הענין מכוסה מכל צדדיו.

ד. בר-רב-האי: במקרה זה אני תומך בדעת המשפטנים. מר סילברסטון כבר ציין את ההבדל העקרוני בין סעיף 3 ובין יתר הסעיפים. כוונת המנסח היתה ברורה: לחייב הסדר עם הרשויות השכנות. לא תתכן שריפת-גבולין שבה יתעורר סכסוך בין שתי רשויות למי שיין הדבר. והכוונה לשכנים במובן סמוכים. אשר לדוגמה שהביא היו"ר - של שריפה בהיקף ארצי באילת - החוק מוציא זאת בפירוש מחובת הסידורים המקומיים, ומשום כך נקבע סעיף 21(5) האומר שזה איננו ענין של הרשויות המקומיות, אלא שר הפנים רשאי לקבוע תקנות ארציות שיחייבו את כולם.

אני מציע אפוא להשאיר בסעיף זה את המלה "שכנות", ובסעיף 9 וכן בסעיף 21 נדבר על הדברים האחרים.

היו"ר י. ריפתין: אני מתנגד לארגומנט הזה של המשפטנים. אני חושב שהוא מעמיד בסימן-שאלה את חובת הגשת העזרה ההדדית בכלל. אני מעמיד אפוא להצבעה את שתי ההצעות - "אחרות" ו"שכנות" - זו מול זו.

ה צ ב ה

- בעד "אחרות" - 4
- בעד "שכנות" - 4

החלטת: בסעיף 3(5) יש שתי גירסאות:
(1) "לקבוע סידורים בינה לבין רשויות כבאות שכנות..."
(2) "לקבוע סידורים בינה לבין רשויות כבאות אחרות..."

היו"ר י. ריפתין: כיוון שיש שתי נוסחאות - אני מבקש את נציגי הממשלה לבדוק את הנוסחה שבית, ואולי יביא לנו לישיבה הבאה נוסח חדש, מוסכם.

סעיף 4
=====

היו"ר י. ריפתין: (קורא את הסעיף).

סעיף זה מתקשר עם השאלה שהציג ח"כ רוקח בישיבה הקודמת בדבר מפולת, שפונות וכו'. הוא הציע אז לפרש בסעיף זה.

י. רוקח: הסעיף הזה מנוסח בצורה שלילית, ואני הייתי מציע לבסחו בצורה חיובית. צריך שהיה ברור מה אנו מחייבים בחוק.

ד. בר-רב-האי: גם אני חושב כך. רשות כבאות חייבת להעסיק יחידת כבאים וכו', ולא "רשאית".

י. רוקח: שנית, לפי סעיף זה יוצא שרשות כבאות רשאית לאסוק בכל דבר שאינו קשור בשריפות, וצריך לפרט בדיוק למה הפורוגה.

מר רוזנבלט: כל המפרט - גורע.

י. רוקח: אני רוצה לדעת בדיוק מה חייב שירות כינוי-אש לעשות. כל אדם פרטי שיראה תאונה בדרך, יגש להגיש עזרה, אבל מבחינת תפקיד זה שייך לא למכבי-אש אלא למשטרה, ואני מבקש אפוא לפרט מה בדיוק שייך למכבי-אש.

מר מלינון: אני תומך בהערותיו של ח"כ רוקח, והייתי מציע להפוך את סעיף 4 לסעיף קטן (6) בסעיף 3, ולומר: "(6) להשתמש בציודה או במגבזונה להצלת נפשות או רכוש שאינה כרוכה בכיבוי שריפות".

אשר לפירוט - גם אני חושב שלא צריך לפרט, אבל אני חושב שצריכה להיות חובה ולא רשות.

הינ'ר י. ריפתי: ח"כ רוקח רוצה מצד אחד שתהיה חובה ולא רשות, ומצד שני הוא רוצה שלא תהיה זו חובה כללית עד כדי כך שתזוהה את שירות הכבאות עם חובותיה של המשטרה. כי אחרת יכול משהו להטיל תפקידי משטרה רגילים על שירות הכבאות. אני כשלעצמי אינני רואה סיבה שלא לקבל את הצעתו של ח"כ רוקח, ולכתוב בסעיף זה בסוגריים: "כגון: הצלה ממפולת או שטפונות וכו'".

ד. בר-רב-האי: לא ייתכן לכתוב בחוק "כגון".

י. כץ: יש למשל ענין של ביעור קיני-נחשים. עד עכשיו היה זה ענין שעסק בו שירות כינוי-האש.

הינ'ר י. ריפתי: אשר לנוסח חיובי - אני מבין שהכל מסכימים. אשר לתוספת המוצעת בסוגריים - ענין קיני-נחשים.

ד. בר-רב-האי: הכל מסכימים לנוסח חיובי. אשר לחלק השני של הצעתו של ח"כ רוקח - שטוש-התחומים שבין מכבי-אש והמשטרה הוא ענין תיאורטי. המשטרה בדרך-כלל לא תתן למכבי-אש להיכנס לתחומה, אלא תיעזר בהם בשעת הצורך.

אין דבר גרוע בחוק מאשר "כגון" ו"כדומה". מתן דוגמאות פותח פתח בלתי-מוגבל, כי תמיד מתעוררת שאלה אם דוגמה מסוימת שייכת לאותו סוג או לא. אנו מדברים על הצלת נפש. מכבי-האש צריכים להגיש כאן את העזרה המכסימלית. אשר למקרה של תאונה המונית - אם יש למכבי-אש אמצעים, הם יגישו את העזרה. אם לא - יציל מי שיש בידו האפשרות.

הרחלט: (1) לקבל נוסח חיובי במקום נוסח שלילי לסעיף 4.

(2) לא לקבל את הצעת ח"כ רוקח בדבר פירוט, ולאשר את הנוסח הכללי.

הסתייגות: י. רוקח

סעיף 5

=====

(קורא את הסעיף).

הינר י. ריפתין:

ג. רוקח:
סעיף 99 של פקודת העיריות מדבר על סידורים כלליים לשמירת הסדר הטוב בעיר, והוא אינו מתאים לכאן. יש בפקודת העיריות מספר סעיפים המאפשרים הטלת חוקי-עזר, וסעיף 99 הוא הכללי ביותר שבהם. אני חושב אפוא שצריך להוסיף בפקודת העיריות סעיף מתאים בקשר לחוקי-עזר בדבר כיבוי אש.

י. שופמן:
אני מציע שינוי נוסח: לא "רשות כבאות" אלא "רשות מקומית לפי הצעת רשות הכבאות". רשות כבאות אינה יכולה להוציא חוקי עזר; רשות מקומית היא המוציאה חוקי עזר, רשות הכבאות צריכה לזאת ולרשות המקומית ולהציע לה את חוקי העזר הדרושים לה, כמו שקיים לגבי בית-מטבחים וכדומה.

ביחס להוראות סעיף זה או אחר של פקודת העיריות, אני מציע לכתוב: "על חוקי עזר לפי סעיף זה יחולו הוראות פקודת העיריות בשינויים המחוייבים לפי הענין, לרבות ההוראות בדבר הטלת עונשין".

ד. בר-רב-האי:
אינני חסיד של ריבוי מוסדות חקיקת-משנה, וגם אני אינני מבין מדוע תהיה רשות כבאות רשאית להוציא בשמה היא חוקי עזר. היא צריכה לעשות זאת דרך הרשות המקומית. אם אנו מקבלים את ההצעה היסודית הזאת - אנו פטורים מהסתמכות על סעיף 99 של פקודת העיריות. כוונתו של ח"כ שופמן רצויה בנוגע להוראות פקודת העיריות; קשה להעניק בחוק זה סמכות לעיריות להטיל חוקי עזר, אלא צריך להוסיף זאת בקאנון של הסמכויות לפי פקודת העיריות.

הינר י. ריפתין: מה בנוגע לאיגודי-ערים לפי הצעה זו?

ד. בר-רב-האי:
ענין זה צריך לבדוק. לכאורה איגוד ערים אינו יכול להוציא חוקי עזר. אם הוא רוצה להוציא חוקי עזר - יהיה פירוט לאילו מטרות.

בסעיף זה אנו יכולים לקבוע, ראשית, שחקיקת המשנה בקשר לכיבוי שריפות תרוכז ברשות המקומית, ויחד עם זאת - להציע למשפטנים אילו סעיפים באילו חוקים דורשים תיקון כדי לבצע זאת.

י. ישעיהו:
גם אני תומך בדבריו של ח"כ שופמן. נקודת-המוצא של המשפטנים היתה שרשות כבאות זרה עם רשות מקומית, ולכן הגיעו לנוסח שהגיעו. אבל צריך להחזיר את הענין למקורו. לא ייתכן להעניק סמכות של חקיקת-משנה לכל הרשויות הציבוריות שאנו יוצרים. אם נקבל אפוא את הצעתו של ח"כ שופמן - נופלת ההערה שעודר ח"כ רוקח בדבר פקודת העיריות.

י. כץ:
עלינו לדאוג בחוק זה גם לרשויות כבאות שאינן כלולות ברשות מקומית כלשהי אלא מקיפות מספר רשויות מקומיות קטנות. ואין הכוונה דוק לאיגודי ערים. צריכה אפוא להיות רשות להתקין חוקי עזר גם לרשות כבאות, לא רק לרשות מקומית. במקום שהרשות המקומית היא רשות הכבאות - היא המתקינה את חוקי העזר. במקום שאין הרשויות זהות - צריכה רשות הכבאות להיות מוסמכת להתקין זאת.

אשר לסעיף 99 של פקודת העיריות - הייתי מבקש שהמשפטנים יבדקו היטב איזה סעיף מסמיך את הרשות להטיל חוקי עזר, כדי שלא יישנו מקרים כפי שקרה שבג"צ פסל חוקי-עזר שהותקנו על פי סעיף מסוים בחוק שאי-אפשר היה להטיל עפ"יו את חוק העזר.

ועדת הפנים - 10.6.58

מר סילברסטון:

אני מבקש מהוועדה לא לקבל את הצעת ח"כ שופמן. ח"כ שופמן השווה את רשות הכבאות עם בית מטבחיים מבחינת הסמכות להטיל חוקי עזר, אבל אין הדברים זהים. כי אין המדובר בשירות כבאות אלא ברשות כבאות, ורשות הכבאות היא קודם-כל הרשות המקומית. במקום שרשות הכבאות זהה אפוא עם הרשות המקומית - בוודאי שהרשות המקומית היא שתוציא את חוקי העזר. אבל במקרה של איגוד ערים - האם הכוונה היא שיהיה חוק עזר אחיד לכל האזור או שכל רשות מקומית בתחומה היא תטיל את חוק העזר? אם אמנם הכוונה היא לחוק עזר אחיד - אני מציע להשאיר את הרשות להתקין חוקי עזר בידי רשות הכבאות ולא בידי הרשות המקומית.

י. כץ:

מה במקרה שיש איחוד של מספר רשויות מקומיות להקמת שירות כבאות, ולא איגוד ערים?

מר סילברסטון:

אז תתקין כל רשות מקומית לחוד את חוקי העזר.

אשר לסעיף בפקודת העיריות שלפיו מתקנים את חוקי העזר - זהו סעיף 99. סעיף 96 מדבר באופן סובסטנטיבי על קטלוג הסמכויות. סעיף 99 אומר שהעיריה יכולה להתקין את חוקי העזר. זהו הסעיף הקונסטитуטיבי והוא נותן את המסגרת החוקתית של חוקי העזר. המלים הנזכרות בסעיף 5 של חוק זה כתובות בדיוק באותו נוסח גם בחוק איגודי ערים.

היו"ר י. ריפתין:

נמשיך בדיון בסעיף זה בישיבה הבאה.

(הישיבה נועלה ב-11.10)